

Lesní mateřská škola ŠEMÍČEK

IČ 06138781
Tyršovo návrší 119
664 01 Řícmanice

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro předškolní vzdělávání**

Rok se skřítkem Hvozdomilem a jeho kamarády

Razítko a podpis ředitelky

**Platnost od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023
Projednáno na pedagogické radě dne: 30. 8. 2022
Č.j. LMS 01/2022**

Obsah školního vzdělávacího programu

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	4
3.1. Věcné podmínky	4
Jurta a mobilní chatka.....	4
Zahrada.....	5
Okolí.....	5
Záměr.....	5
3.2. Životospráva	5
Pobyt dětí venku.....	5
Stravování, pitný režim.....	5
Oběd.....	6
Odpočinek.....	6
Záměr.....	6
3.3. Psychosociální podmínky	6
Dodržujeme pravidla:.....	8
Záměr.....	9
3.4. Organizace	9
Režim dne:	9
Záměr.....	10
3.5. Řízení mateřské školy	10
Záměr.....	10
3.6. Personální a pedagogické zajištění	10
Záměr.....	10
3.7. Spoluúčast rodičů	11
Záměr.....	11
3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	11
Záměr.....	12
3.9. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	12
Materiální podmínky:	12
Hygienické podmínky:	13
Životospráva a stravování:	13
Psychosociální podmínky:.....	13
Personální podmínky:.....	13
Záměr.....	13
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	13
4.1. Organizace vzdělávání	13
Záměr.....	14
4.2. Kritéria přijetí dítěte do LMSŠ	14
4.3. Individuální vzdělávání dítěte	15
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	15
5.1. Zaměření školy	15
5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	16
Klíčové kompetence.....	17
5.3. Metody a formy vzdělávání	17
5.4. Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními potřebami a dětí nadaných	18
5.5. Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	19
Organizace vzdělávání:.....	19
Obsah vzdělávání:.....	19
Spolupráce se zákonnými zástupci dětí:.....	20
5.6. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	20
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	20
6.1. Vzdělávací oblasti	20
6.1.1. Dítě a jeho tělo	20

6.1.2. Dítě a jeho psychika.....	21
6.1.2.1. Jazyk a řeč.....	21
6.1.2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace.....	22
6.1.2.3. Sebepojetí, city, vůle.....	23
6.1.3. Dítě a ten druhý.....	23
6.1.4. Dítě a společnost.....	23
6.1.5. Dítě a svět.....	24
6.2. Integrované bloky.....	25
Týdenní podtémata.....	25
6.3. Charakteristika integrovaných bloků.....	25
6.3.1. Rodina a přátelé skřítky Hvozdomila.....	25
6.3.2. Skřítek Hvozdomil a jeho kamarádi poznávají zvyky a tradice.....	27
6.3.3. Skřítek Hvozdomil a Matka Příroda.....	28
6.3.4. Skřítek Hvozdomil učí děti zdravému životnímu stylu.....	28
6.3.5. Skřítek Hvozdomil zkouší různé profese.....	29
6.3.6. Dítě a kůň.....	31
Jízda na koni	31
Péče o koně	31
Vodění koně	31
Přítomnost koně.....	32
7. EVALUACE.....	32
7.1. Evaluace dětí.....	32
7.2. Evaluace pedagogů.....	32
7.3. Evaluace vzdělávacího programu a školy.....	32

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Lesní mateřská škola Šemíček
Sídlo: Tyršovo návrší 119, 664 01 Řícmanice
Provozovna: LMS Šemíček: Bílovice nad Svitavou 815
IČO: 06 138 781
Rezortní identifikátor: 691 010 897
Právní forma: školská právnická osoba
Web: www.skolkasemicek.cz
Email: lmsssemicek@seznam.cz

Ředitelka LMS Šemíček: Jana Gajdušková
Tel.: +420 603 813 956
Email: velkajana@seznam.cz

Typ školy: jednotřídní lesní škola s celodenním provozem
Provozní doba: 8:00-16:00 hodin
Učitelé: 2
Nepedagogičtí pracovníci: 2
Kapacita školy: 15 dětí
Stravování: denní dovoz jídla

Zřizovatel: Šemík – Sdružení při Dětské jezdecké škole
sídlo: Tyršovo návrší 119, 664 01 Řícmanice
IČO: 70 418 489

ŠVP PV vydala: Jana Gajdušková
 ŠVP PV je účinný od 1.9.2021

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jednotřídní Lesní mateřská škola Šemíček se nachází v čistém a nádherném přírodním prostředí začátku Moravské Krasu, mezi obcemi Bílovice nad Svitavou a Řícmanice, cca 15 km od středu města Brna. Zázemí LMŠ je v bezprostřední blízkosti lesa, který přímo navazuje na pozemek tvořící zázemí LMŠ.

Zázemí poskytuje oplocený pozemek, na kterém se nachází přirozený borovicový lesík, travnatá plocha, dětmi vysazené ovocné keře a stromky původních plodin pěstovaných v daném prostředí. V areálu školky se nachází i několik vyvýšených záhonů s bylinkami, květinami a zeleninou, volný zatravněný prostor, pískové brouzdaliště, lanová dráha, dřevěný dětský domeček.

Bezprostřední okolí školky se stále mění a vylepšuje dle potřeb dětí a možností zřizovatele. Pro výchovnou a vzdělávací činnost využíváme také areál Lesní jezdecké školy Šemík, přilehlé lesy a louky.

Kryté a v zimním období vytápěné zázemí tvoří stan Jurta, který slouží pro pobyt při nepříznivém počasí a k odpolednímu odpočinku dětí, dále potom dřevěná chatička s venkovní přírodní učebnou.

Lesní mateřská škola Šemíček zahájila svoji činnost v září 2013 jako Lesní klub Šemíček, s provozem nejprve třikrát týdně, od roku 2015 s celotýdenním provozem.

Od 1. 9. 2017 fungujeme již jako školka zapsaná v rejstříku MŠMT s celotýdenním provozem a schválenou kapacitou 15 dětí od 2 do 7 let.

S dětmi pracuje vždy jeden pedagog a jeden nepedagogický pracovník.

LMŠ Šemíček je přístupná po zpevněné příjezdové cestě z Řícmanic nebo lesními cestami z Bílovic nad Svitavou a z Adamova.

3. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. Věcné podmínky

Jurta a mobilní chatka

Kryté a vytápěné zázemí poskytuje pravý mongolský stan jurta, který slouží při nepříznivém počasí k pobytu jako herna a je místem pro odpočinek. Interiér jurty je vybaven dřevěnou izolovanou podlahou. Podlaha je po celé ploše pokryta omyvatelným PVC. Jsou zde kamna k vytápění, úložné prostory pro věci dětí i školní potřeby. Dále je prostor vybaven dětskými židličkami a stolky využívanými pro rukodělné aktivity.

K odpočinku dětí slouží molitanová lehátka (pratelné obaly, prostěradla) uložená v mobilních boxech. Děti zde mají složeny vlastní spací pytlíky (v letním období lehké deky) a peřinky. V jurtě se nachází také chemické wc a stojan se zásobníkem vody na oplach rukou.

Další významné zázemí poskytuje vytápěná mobilní chatka s letní zastřešenou terasou. V chatce je zavedena elektřina, jsou elektrické přímotopy. Interiér je vybaven kuchyňskou linkou, dřevěnou podlahou s linoleem. Jsou zde rovněž umístěny dětské stoly a židle, police pro uložení věcí a herních pomůcek, tašky s náhradním oblečením. V chatce je na viditelném místě umístěna lékárnička a kniha úrazů.

Zastřešená venkovní terasa (přírodní učebna) poskytuje v letních měsících příjemné stinné místo pro posezení, tvoření a stravování, rovněž je vybavena dřevěnými stoly a židličkami.

V jurtě a chatce jsou uloženy dřevěné hračky, kostky, dřevěná kuchyňka, pomůcky pro rozvojové hry, loutkové divadlo, hudební nástroje, pomůcky pro výtvarné aktivity, skládačky, pomůcky Montessori charakteru (puzzle, obrázkové skládačky), knihy, pracovní sešity a další didaktické pomůcky.

Zahrada

Jurta a chatka se nachází v oplocené školní zahradě s přirozeným borovicovým lesík s lanovou dráhou. Součástí Lesní mateřské školy Šemíček je také zastíněné pískové brouzdaliště, dětský dřevěný domeček, lanová dráha a zahrádka, která je pojata jako ekologická ukázková zahrada s vyvýšenými záhony, ohniště s posezením.

Hygienické zařízení s přenosným splachovacím záchodem a tekoucí teplou pitnou vodou je umístěno v dřevěném domečku. Další mobilní splachovací záchod je umístěn v jurtě, tekoucí voda k oplachu rukou je k dispozici hned vedle toalety a je řešena mobilním nosičem teplé vody s odtokem do barelu, odpadní voda je dále využita na splachování záchodu. Obsah mobilních toalet je pravidelně vynášen do výlevky v areálu stájí. K sušení rukou jsou používány jednorázové papírové ručníky.

U umyvadel je umístěna také dezinfence rukou, která se též nachází přímo u vchodu do domečku a do jurty.

Používáme ekologická mýdla a čisticí prostředky české značky Missiva.

Okolí

K programům a většině aktivit jsou využívány okolní lesy a louky, které patří z větší části MZLU a obhospodařuje je Lesní školní podnik MZLU. S majitelem lesů aktivně spolupracujeme, navštěvujeme blízké lesní arboretum, čistíme studánky a podílíme se na úklidu lesa dle možností dětí. Využíváme také prostor Dětského jezdeckého klubu Šemík – jízdárnu, stáje, klubovnu.

Záměr

- nadále doplňovat vybavení školy dle potřeb
- pořídit další didaktické pomůcky, hračky z přírodních materiálů, knihy pro děti, kytaru a odbornou literaturu pro zaměstnance školy
- na školní zahradě se zaměřit na vybudování dalších přírodních prolézaček a hracích koutů pro děti, nášlapného chodníku
- rozšíření zázemí dřevěného domečku
- renovace jurty

3.2. Životospráva

Pobyt dětí venku

Předností naší lesní školky je celodenní pobyt dětí v přírodě, kde probíhá jak volná hra dětí, řízená činnost, tak i veškeré další sportovní aktivity, hry, výlety se školními mazlíčky koníkem a pejskem. Pobyt venku je řízen s ohledem na počasí a momentální kondici a věkové složení dětí. Pokud je nepříznivé počasí, trávíme čas v jurtě či chatce.

Stravování, pitný režim

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů (dle spotřebního koše).

Dodavatelem stravy je od 1.11.2021 firma **Vitalité Zdravý Restaurant, s.r.o.**, IČ: 27707903, Cejl 76, 602 00 Brno, info@zdravyrestaurant.cz

Oběd je dovážen v nerezových nádobách v termoboxu spolu s hygienicky zabalenými svačinami (odpolední a dopolední na druhý den). Nerezové nádoby jsou v přípravě

vloženy do varné nádoby, kde je ohřívám do potřebné teploty a tak byl připraven k výdeji. Svačiny jsou uloženy dle potřeby ve školní lednici, pečivo je před výdejem skladováno v proutěných košících určených pro pečivo (dodavatelem hygienicky zabaleno do vakuových sáčků).

Spolu s dovezeným jídlem je doložen týdenní jídelníček, i protokol o stravě (seznam dětí, množství jídla na osobu).

Strava je vydávána ve výdejně jídla v prostorách chatičky (ve vnitřních prostorách či na terase dle počasí) osobou k tomu určenou (hygienické minimum, smlouva s dodavatelem stravy). K dispozici je tekoucí pitná voda (studená i teplá), lednice, kuchyňská linka vybavená nádobím. Dřez na umývání nádobí, myčka nádobí, kuchyňská linka je k dispozici v zázemí klubovny Jezdeckého oddílu Šemík. Dále je zde úklidová místnost s výlevkou a prostorem na skladování čistících prostředků.

Všechny osoby pracující ve školce vlastní potravinářský průkaz a jsou řádně proškoleny v oblasti požadavků na hygienicko-protiepidemický režim.

Během jídla je dbáno na pravidla správného stolování i na pravidla hygienická. Děti do jídla zásadně nenutíme, vhodnou motivací se snažíme o to, aby jídlo, pokud je pro ně nové a neznámé, alespoň ochutnaly. Pokud děti odchází po obědě domů, odpolední svačinku dostanou s sebou do batůžku.

V případě náhlého onemocnění mají rodiče možnost si pro jídlo přijít v čase od 12:00 do 12:15 hodin, jídlo si odnáší ve vlastních jídelnoscích.

Děti mají celý den k dispozici pití, které si ráno přinesou ve vlastních podepsaných lahvích (vybavení batůžku). Pití je průběžně doplňováno dle potřeb dětí (voda, citronáda, dětský neslazený čaj). V zimním období si děti nosí vlastní termosky, čaj je doléván teplý. Pedagog během celého dne děti upozorňuje na potřebu dodržování pitného režimu (i vlastním příkladem), kontroluje stav tekutin v lahvích.

Záměr:

- vytvářet stravovací návyky odpovídajících zdravé výživě
- neznámé jídlo alespoň ochutnat
- vést děti ke kulturnímu stravování a samostatnosti při jídle
- naučit děti předškolního věku jíst příborem
- vést děti k samostatnosti - jídlo si připravit (natírání pomazánek), udržovat pořádek i během jídla
- vytvářet u dětí návyk pít v průběhu celého dne
- společně s dětmi připravovat pokrmy zdravého stravování s dodržováním hygienických zásad

Pobyt dětí venku

Předností naší lesní školky je celodenní pobyt dětí v přírodě, kde probíhá jak volná hra dětí, řízená činnost, tak i veškeré další sportovní aktivity, hry, výlety se školními mazlíčky koníkem a pejskem. Pobyt venku je řízen s ohledem na počasí a momentální kondici a věkové složení dětí. Pokud je nepříznivé počasí, trávíme čas v jurtě či chatce.

Stravování, pitný režim

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů (dle spotřebního koše).

Dodavatelem stravy je firma Vitalité Zdravý Restaurant, s.r.o., IČ: 27707903, Cejl 76, 602 00 Brno, www.vitalite.cz, info@zdravyrestaurant.cz

Děti mají celý den k dispozici pití, které si ráno přinesou ve vlastních podepsaných lahvích (vybavení batůžku). Pití je průběžně doplňováno dle potřeb dětí (voda, citronáda, dětský neslazený čaj). V zimním období si děti nosí vlastní termosky, čaj je doléván teplý. Pedagog během celého dne děti upozorňuje na potřebu dodržování pitného režimu (i vlastním příkladem), kontroluje stav tekutin v lahvích.

Odpočinek

Děti po obědě odchází do jurty, kde po dobu čtení pohádky či příběhu na pokračování odpočívají na vlastní matraci ve svém spacáku (+ polštářek, v letních měsících lehká deka). Po vyslechnutí ukolébavky probíhá relaxace. Pokud děti neusnou, je jim nabídnut klidový program (předškolní děti plní úkoly předškolní přípravy) – kreslení, povídání nad knihou. Pokud je nespavých dětí více a rušily by děti, které spí, probíhá program v chatce. V případě pěkného počasí se klidová část odehrává venku na školní zahradě. Během těchto činností je přítomen druhý pedagog.

Záměr:

- vytvářet stravovací návyky odpovídajících zdravé výživě, učit děti kulturně stolovat
- neznámé jídlo alespoň ochutnat
- vést děti ke kulturnímu stravování a samostatnosti při jídle
- vytvářet u dětí návyk pít v průběhu celého dne
- připravovat spolu s dětmi častěji pokrmy zdravého stravování s dodržováním hygienických zásad

3.3. Psychosociální podmínky

Pedagogové i ostatní zaměstnanci školy se snaží pro děti vytvořit co nejpříjemnější prostředí tak, aby se ve školce cítily příjemně a bezpečně. Naším cílem je spokojené, usměvavé dítě, které chodí do naší školky rádo. A když je spokojené dítě, je spokojený rodič i pedagog.

Během výchovného programu učitelé plně respektují potřeby dítěte. Řídíme se heslem „Respektuj a buď respektován“, takže vedeme děti i k respektování potřeb mezi sebou. Jelikož pracujeme s kolektivem dětí různých věkových kategorií, vedeme děti i k vzájemné pomoci mezi sebou, dále k samostatnosti, zodpovědnosti, ale i toleranci a empatii. Převažuje kladné hodnocení, příklady chování druhých.

Pracujeme s dětmi v nádherném přírodním prostředí, které samo o sobě vybízí ke klidné a pohodové práci. Děti jsou už od prvních okamžiků pobytu ve školce seznámeny s pravidly, která jsou potřeba, hlavně z hlediska bezpečnosti, dodržovat.

Nikdo není upřednostňován, všichni mají stejná práva i povinnosti. Při hrách nesoutěžíme, užíváme si vzájemné radosti z pohybu a dovádění ve společnosti ostatních dětí a dospělých, kamarádů.

Učitelé se dostatečně věnují vztahům v kolektivu a nenásilnou formou dbají na prevenci šikany a jiných patologických jevů u dětí. Samotné vzdělávání dětí je podáno hravou nenásilnou formou (motivace - využití maňásků a „oživlých“ věcí denní potřeby) s přihlédnutím na věkové složení dané skupiny.

Do práce s dětmi jsou zapojeni i zvířecí kamarádi – pes a kuň, kteří podporují kamarádskou atmosféru mezi dětmi (pečlivě se dbá na dodržování pravidel chování ke zvířatům).

Každodenní pobyt dětí v přírodě je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Příroda dnes a denně dotuje děti smysluplnými impulsy. Děti mohou pracovat s různými materiály, které podněcují jejich tvořivost. Děti se učí přirozeným zákonitostem a souvislostem, které v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti a sounáležitosti vůči všemu živému. Nezvyklé situace či konflikty mezi dětmi řešíme v klidu a individuálně.

Nově příchozí děti mají možnost strávit se svým rodičem program společně, rodič má možnost kdykoli (na základě předchozí domluvy) do školky přijít a zúčastnit se programu (pokud ovšem jeho přítomnost výrazně nenaruší výchovnou činnost).

Rodiče se podílejí svojí účastí a pomocí na budování a utváření celkové atmosféry školky. S rodiči každodenně spolupracujeme při předávání dětí, ale i při různých akcích pořádaných školou (slavnosti, brigády aj.). Rodiče mají možnost si v dopoledních hodinách spolu s dětmi společně pobýt na školní zahradě, školku si projít, děti mohou rodičům ukázat, co ve školce ten daný den vytvořily.

Dodržujeme pravidla:

Pravidla v zázemí LMŠ jsou potřebná k zajištění bezpečnosti dětí a k bezproblémovému chodu školky.

- Do školky si děti nepřinášejí hračky z domova. Příroda a vybavení LMŠ poskytuje dostatečné množství materiálu ke hraní a rozvoji všech kompetencí. Výjimku tvoří oblíbená hračka k odpolednímu spánku, popř. dle individuální domluvy s pedagogem.
- Respektujeme pravidla pobytu v zázemí školky (jurta, chatička, lesík, jízdárna, konírna apod.)
- Do školky se nepřinášejí **sladkosti a cukrovinky**.
- Děti jsou vítány při společné práci při údržbě zázemí školky při zachování pravidel bezpečnosti.
- Rodiče se mohou po domluvě s pedagogem podílet na aktivitách školky.
- Návrhy a impulsy ze stran rodičů k činnosti pedagoga jsou vítány v době, kdy se průvodce nevěnuje dětem (případně po předání dětí) nebo na společných schůzkách.
- Na území školky všichni dodržují pravidla slušného a respektujícího chování.
- Věci uklízíme na místo, na které patří (náradí, nádoby, hračky, obuv, oblečení, batůžky ...)
- Rodiče jsou vítanými pomocníky při dodržování, přijímání a úpravě těchto pravidel, a to formou respektující zpětné vazby dětem, pedagogovi či zřizovateli.

Pravidla lesa, lesíka školky, školní zahrady

Pravidla lesa jsou pilířem bezpečnosti, jež pomáhají průvodcům i dětem se společně pohybovat a učit v lesním prostředí. Pravidla lesa jsou dětem pravidelně připomínána tak, aby se stala přirozenou součástí společného fungování skupiny.

- Manipulujeme-li s větvemi, nezvedáme je do výšky očí. Šermování s klacíky je možné, když obě strany souhlasí a dodržuje-li se základní bezpečnost.
- Lezeme na stromy k tomu vymezené, do výšky předem určené, dodržujeme bezpečnost, nikoho nestrkáme.
- Lanová dráha se používá běžně, lanový most pouze v přítomnosti pedagoga či rodiče.
- Neházíme písek z pískoviště, s pískem manipulujeme opatrně s ohledem na ostatní děti.

- Zahradní nářadí používáme pouze za dohledu pedagoga.
- Je-li dítě voláno jménem, vždy odpoví.
- V lese se držíme v bezpečné vzdálenosti skupiny,
- Při cestě lesem čekáme na domluvených místech.
- Při svačině v lese sedíme.
- Bez dovolení průvodce nejíme nic nalezeného v lese.
- Potřebu vykonáváme na místě určeném pedagogem.
- Nelezeme na hromady dříví.
- Nenecháváme v lese odpadky.
- V lese se chováme s respektem a vědomím toho, že je domovem zvířat, stromů a rostlin.

Pravidla zahradního domečku a jurty

- Nesaháme na topení.
- Před vstupem do jurty či chatičky se zouváme, boty ukládáme na místo k tomu určené, oblečení taktéž.
- Udržuji pořádek, vše má svoje místo.

Pravidla zvířátek

- U koní nekřičíme a neběháme, nechodíme ke koni zezadu, nekrmíme je.
- Pejska nerušíme v odpočinku a při krmení, netaháme ho za srst, nestrkáme mu prsty do tlamy.
- Vždy se řídíme instrukcemi pedagoga či lektora.

Záměr:

- naučit děti dodržovat pravidla bezpečnosti
- pravidla pravidelně opakovat a zdůrazňovat (zápis v třídní knize), popřípadě doplnit či změnit dle situací a potřeb

3.4. Organizace

Denní program v naší mateřské škole je dostatečně pružný, aby umožnil reagovat na změny počasí i na změny a potřeby dětí. Pedagogové se plně věnují dětem, jejich vzdělávání a potřebám. Děti mají dostatek času i prostoru pro volnou hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní pokračovat. Jsou vytvářeny vhodné podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti dětí. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Je dbáno na soukromí dítěte, pokud to potřebuje. Pohybové aktivity jsou součástí našeho pobytu v přírodě, hýbeme se téměř neustále.

V naší školce je maximální kapacita 15 dětí, tato není nikdy překračována. Pokud zájem převyšuje kapacitu LMS, vede zřizovatel čekací listinu náhradníků, kteří jsou přijímáni podle volných kapacit a kritérií přijetí – viz dále v textu.

Režim dne:

8:00 - 8:10	předání dětí na návsi (nebo 8:50 ve školce)
9:00 - 12:00	spontánní a řízené činnosti
9:30 - 10:00	přesnídávka
12:00 - 12:30	oběd
12:30 - 13:00	příprava na odpočinek, vyzvedávání dětí, které jdou domů po obědě
13:00 - 14:30	odpočinek, klidové činnosti (dle počasí venku), případně spánek
14:30 - 15:00	svačina
15:00 - 15:50	odpolední program
15:50 - 16:00	uzavření školy

Uvedené časy jsou pouze orientační. Veškeré činnosti a aktivity jsou voleny a prováděny s ohledem na zájmy a potřeby dětí tak, aby byly respektovány psychohygienické podmínky vzdělávání.

Záměr:

- denní program maximálně přizpůsobovat daným individuálním potřebám dětí, počasí a ostatním podmínkám, časové úseky jsou pouze orientační
- při změně vždy předem informovat rodiče
- pro děti, které nemají potřebu odpoledního spánku zajistit vhodné klidové činnosti

3.5. Řízení mateřské školy

Řízením školy je pověřena ředitelka školy, která úzce spolupracuje se zřizovatelem školy. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny pracovní náplní uvedenými v pracovní smlouvě, školním a provozním řádem školy, popř. organizačním řádem školy. Je vytvořen funkční informační systém uvnitř i navenek mateřské školy. Každý nový zaměstnanec je předem s vnitřním řádem školy seznámen.

Vnitřní informační systém:

- pravidelné schůzky zaměstnanců – pedagogické porady dle potřeby
- individuální konzultace – kdykoliv
- evaluace interní, externí

Vnější informační systém:

- elektronická pošta - především
- společná setkání s rodiči – rodičovské schůzky
- individuální konzultace – kdykoliv na základě domluvy předem
- webové stránky, Facebook
- společné slavnosti školky, brigády, burzy – neformální setkávání s rodiči

Záměr:

- nastavit informační systém tak, aby vyhovoval pracovníkům školy i rodičům
- postupně zkvalitňovat a doplňovat informace na webových stránkách školy
- ke sdělení informací využívat i sociální sítě (Facebook)
- využívat nástěnky na návsi v Řícmanicích - využití při prezentaci prací dětí, informovat veřejnost o dění v LMS

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Ředitelka LMS Šemiček: Jana Gajdušková

Učitelé: Jana Gajdušková, Mgr. Jitka Martínková

Nepedagogičtí pracovníci: Eva Lorencová, Anna Retková

Učitelé se během školního roku odborně vzdělávají v rámci kurzů, školení nebo seminářů, případně studiem odborné literatury..

Záměr:

- uplatňovat takový pedagogický přístup, který respektuje individuální potřeby každého dítěte, odhalit, v čem je dobré, co ho zajímá. Uspokojení všech potřeb dětí i dospělých v mateřské škole, které neomezují potřeby druhých
- sledovat nabídky kurzů nejen pro pedagogy, účastnit se kurzů a seminářů z oblasti vzdělávání dětí, environmentální výchovy apod., získané znalosti si vzájemně předávat nebo doporučit
- přijmout bezvýhradně roli učitelky jako průvodce dítěte za poznáním, bez předávání hotových informací a poučování. Snažit se být dítěti partnerem, který je přijímá nepodmíněně, takové jaké je, s jeho přednostmi i slabostmi

- vytvářet prostor pro předávání zkušeností a učení se navzájem
- ve vzdělávání se zaměřit na specifika vzdělávání dvouletých dětí a uplatňovat získané vědomosti v praxi
- svým zdravým podporujícím chováním poskytovat dětem i rodičům vzorce napodobování
- zaměřit se na vzdělávání a přípravu dětí s povinnou školní docházkou

3.7. Spoluúčast rodičů

Rodiče se účastní a přímo podílí na chodu mateřské školy – při přípravě slavností, při narozeninových oslavách dětí, pořádání akcí, společných výletů, brigád. Pravidelně připravujeme třídní schůzky, po dohodě také individuální rozhovory rodičů s učitelkami o prospívání dětí, jejich rozvoji a případné potřebě podpory. S rodiči nově přijatých dětí zpravidla konáme vstupní rozhovory.

Rodiče dětí jsou pravidelně informováni o dění ve školce emailem, informacemi vyvěšenými na webu nebo Facebooku, především však individuálně při předávání dětí.

Rodič dítěte má právo projevit jakékoliv připomínky k chodu školky, rodič dítěte má právo svými náměty a nápady přispívat k obohacení výchovného programu. Zálžitosti spadající do kompetence pedagoga řeší rodič s pedagogem.

Rodičovská schůzka probíhá nejméně dvakrát do roka (začátek školního roku, pololetí). Pozvánku rodiče dětí obdrží nejpozději 2 týdny před konáním emailem. Rodiče jsou povinni se pravidelných setkání účastnit z důvodu zajištění oboustranné informovanosti a spokojenosti.

Koncem druhého pololetí (červen) rodiče obdrží **hodnotící dotazník**, kde mají možnost se anonymně vyjádřit k chodu školky, výchovným činnostem a ostatním oblastem.

Měsíční slavnost: několikrát do roka se koná společná slavnost školky, dětí a rodičů dětí, kde děti seznamují rodiče s vlastní prací ve školce za dané období. Vychází z přírodních cyklů, lidových tradic a svátků.

Vítáme sponzorství rodičů (pomoc při budování zázemí školy, výtvarný materiál, po domluvě hračky, vybavení apod.).

Záměr:

- zajistit návaznost mezi domovem a mateřskou školou tak, aby bylo vzdělávání postaveno na individuálních zkušenostech a životních podmínkách každého dítěte
- seznamovat rodiče se vzdělávacím programem, dalšími dokumenty školy a záměry dalšího rozvoje
- více zapojovat aktivní rodiče při organizování společných akcí
- snažit se více zapojit a motivovat rodiče při plánování obsahu tematických částí

3.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Snahou pedagogů naší školy je, ve vzdělávání dětí vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci dětem tak, aby dosáhly co největší samostatnosti. Pedagogové respektují individuální potřeby a možnosti dítěte.

Základní povinné podmínky pro předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou stanoveny zákony, vyhláškami a prováděcími předpisy. Kromě těchto podmínek je třeba, aby předškolní pedagog bral v úvahu také specifické podmínky, které ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání konkrétního dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

Podmínky pro vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením jsou ve vztahu k druhu a stupni postižení dítěte podrobně rozepsány v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání.

Poskytování podpůrných opatření I. stupně se bude odehrávat s využitím plánu pedagogické podpory, který bude vytvořen vždy individuálně na míru daného dítěte v kolektivu pedagogů.

Poskytování podpůrných opatření II.-V. stupně bude navázáno na spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Brně a na sestavení individuálního vzdělávacího plánu dítěte.

Stejně tak u dětí nadaných budeme poptávat posouzení dítěte Pedagogicko-psychologickou poradnou a spolupráci na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu.

Pedagogicko - psychologická poradna Brno, příspěvková organizace

Hybešova 15, 602 00 Brno

Pracoviště Kohoutova 4, 613 00 Brno

Lesní mateřská školka je svojí podstatou omezena přijmout dítě s vysokým tělesným postižením, tedy dítě, které by nemohlo zvládnout se pohybovat samostatně ani s pomocí asistenta anebo se pohybovat s použitím pomůcek podpory po lese a v terénu.

Dále není lesní mateřská škola vhodná pro děti s vyšším stupněm postižení autistického spektra a mentálním postižením. Ve školce se mění program v souvislosti s ročním obdobím, s počasím, které mění i podmínky programu a vlivy, které na děti zvnějšku působí. Děti s poruchou autistického spektra naopak potřebují řád a pravidelnost a to jim lesní mateřská škola není schopna zajistit.

Vzdělávání dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí, dětí s oslabeným rodinným zázemím, či dětí, které pocházejí z jazykově odlišného prostředí a které nemluví jazykem, v němž probíhá vzdělávání, se uskutečňuje podle požadavků daných RVP PV.

Záměr:

- vytvoření podmínek pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami či nadaných dětí
- v případě přijetí takových dětí zajistit další vzdělávání pedagogů v oblasti speciální pedagogiky
- respektovat a naplňovat doporučení školského poradenského zařízení
- pravidelně konzultovat a vyhodnocovat zvolené postupy
- zajistit dostatek účelných kompenzačních a didaktických pomůcek

3.9. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Cíle a záměry předškolního vzdělávání obsažené v ŠVP lze použít i při vzdělávání dvouletých dětí v závislosti na jejich individuálním vývoji, schopnostech a dovednostech.

Pro všechny děti, zejména pak pro dvouleté, ponecháváme dostatečně dlouhou dobu a vhodný prostor pro volnou hru a pohybové aktivity, čas pro převlékání, stravování. Přizpůsobujeme organizaci dne se střídáním nabídky činností a aktivit, s možností odpočinku podle individuálních potřeb dětí. Často zařazujeme opakování činností a důraz klademe na rituály, které navozují v dětech pocit bezpečí a klidu. V případě odpočinku, spánku, děti násilím nebudíme.

Materiální podmínky:

- hračky a pomůcky určené pro děti od 2 do 3 let, průběžně obnovovat a zpestřovat jejich nabídku odstupňovaná přístupnost k hračkám, pomůckám a materiálům podle věku dětí
- výškově vhodný sedací nábytek
- hračky na školní zahradě odpovídající této věkové skupině jsou průběžně kontrolovány a udržovány, aby odpovídaly hlavně bezpečnostním pravidlům
- děti mají dostatek prostoru pro volnou hru a pohyb dětí, v případě potřeby mají děti možnost odpočinku v chatě či jurtě

Hygienické podmínky:

- u umyvadla nášlapný podstavec
- možnost využití přenosného nočníku (vždy po použití řádně vymyt a dezinfikován)
- nádstavec na mobilní toaletě
- přebalovací podložka s plenami
- od dětí vyžadujeme potvrzení pediatra, zda dítě bylo vzhledem ke svému věku řádně očkováno

Živospráva a stravování:

- děti mladší tří let jsou zařazeny do skupiny strážníků 3-6letých
- dětem je ponechán dostatečně dlouhý čas, tak aby se mohly najíst a napít v klidu podle individuálních potřeb, samozřejmě je i pomoc při porcování jídla, dokrmení dle potřeby
- děti používají podle potřeby bryndák
- skladba jídelníčku odpovídá výživovým normám pro tuto skupinu dětí obsažených ve vyhlášce o školním stravování.

Psychosociální podmínky:

- možnost používání specifických osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty (drobné hračky, oblíbený plyšák, apod.)
- snažíme se poznat výchovné prostředí v rodině, abychom na ně mohli navázat (dotazník pro rodiče, osobní neformální kontakty, návštěvy rodičů v MŠ)
- máme stanovený pravidelný denní program navozující pocit bezpečí a jistoty
- činnosti pro nejmladší děti jsou realizované v malých skupinách nebo individuálně
- spolu se všemi dětmi jsou stanovena jednoduchá pravidla soužití ve skupině, určující mantinely jednání všech zúčastněných

Personální podmínky:

- přímá pedagogická činnost učitelek je stanovena tak, aby se co nejvíce překrývala v organizačně náročnějších částech dne, aktivně je využíváno působení chůvy či asistenta pedagoga na třídě
- další vzdělávání učitelek z oblasti výchovy a vzdělávání dvouletých dětí – psychická a fyzická specifika, apod. (akreditované vzdělávací programy, semináře, literatura, atd.)

Záměr:

- vytvořit podmínky k co nejsnazšímu zapojení dětí dvou až tříletých
- postupně doplňovat didaktické materiály a pomůcky vhodné pro tuto věkovou skupinu
- upravit prostředí - volnost pohybu a dostatek prostoru pro volnou hru
- zaměřit se na respekt potřebám dětí

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1. Organizace vzdělávání

Režim dne je přizpůsoben podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodů a odchodů dětí, jejich věkové zvláštnosti, potřeby a náročnost prováděných činností. Je volný, pevně je stanovena pouze doba stravování. Stanovený základní denní režim je pružný, může být pozměněn v případě, že odpovídá školnímu vzdělávacímu programu a v případě výletů, exkurzí, divadelních představení pro děti, besídek a podobných akcí.

Lesní mateřská škola Šemíček je jednotřídní, počet dětí nepřesahuje 15 dětí. Děti mohou využít celotýdenní docházku či docházku ve vybrané dny (netýká se dětí s povinnou školní docházkou).

Dětem jsou nabízeny hry, básničky, pohybová říkadla, písničky (i s hudebními nástroji), tvořivé aktivity, práce na pozemku, práce s knihami a didaktickými pomůckami, četba atd., které se většinou odehrávají na pozemku školy a v přilehlém okolí.

Volná hra dětí je nedílnou součástí přirozeného rozvoje osobnosti u dětí předškolního věku. Děti u ní mají možnost rozvíjet většinu cílových kompetencí. Pro volnou hru v LMŠ Šemíček je vymezen ranní čas před dopolední svačinou, v případě potřeb a naladění dětí čas před obědem, odpoledne po odpočinku před odchodem domů.

Environmentální výchova - pedagog dětem nabízí aktivity, jež mají dětem pomoci v chápání přírodních dějů, poznávání přírody a přirozené provázanosti dění. Převážně se odehrává během pobytu dětí v lese nebo při tematicky zaměřených programech školských zařízení pro environmentální vzdělávání jako jsou např. programy pořádané na Kaprálově mlýně, Junák – český skaut.

Předškolní příprava u nás ve školce probíhá denně jak v rámci dopoledního programu, tak v odpoledne během klidových činností po obědě. Pedagogové soustředí, mj. na základě pracovních listů a pracovních sešitů o dosažení školní zralosti.

Jezdecká příprava probíhá jedenkrát v týdnu s ohledem na momentální podmínky (počasí, počet a složení dětí apod.), dny se pravidelně střídají, aby přípravou prošly všechny děti.

Spolupracujeme s:

Junák – český skaut, Kaprálův mlýn, z. s.

Obecní úřad Řícmanice

Obecní úřad Bílovice nad Svitavou

Obecní knihovna Řícmanice

MAS Moravský kras

Akademie věd ČR, Hydrobiologický ústav, České Budějovice, zastoupená RNDr. Monikou Krolovou, Phd.

Rodinné centrum Žirafa Bílovice nad Svitavou

Lesní klub Lesinka, Kaprálův mlýn

LMŠ Sedmikrásek, Babice nad Svitavou

LMŠ Elvíček (Brno, Podolí)

Lesy České republiky

Záměr:

- během spontánních činností využít poznatky získané pozorováním pro individuální hodnocení a plánování další vzdělávací činnosti
- zkvalitňovat a dále rozšiřovat spolupráci s ostatními lesními mateřskými školami, předávat si získané zkušenosti
- navázat další spolupráci se školami, firmami v okolí LMŠ
- zajistit programy pro děti přímo ve škole (muzikoterapie, divadlo, kurzy apod.)
- nabídnout programy vhodné i pro rodiče a přátele školy

4.2. Kritéria přijetí dítěte do LMŠ

O přijetí dětí rozhoduje ředitel LMŠ a zřizovatel školy na základě podané „Žádosti o přijetí“. Termín zápisu do LMŠ je vždy veřejně vyhlášen a koná se přibližně v termínu na následující školní rok v období od 2. do 16. května. Přesný dvoudenní termín a místo zápisu stanoví ředitelka po dohodě se zřizovatelem a zveřejní způsobem v místě obvyklým.

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku v případě, že je v LMŠ volné místo. Na uvolněná místa se nevyhlašuje v průběhu roku samostatný zápis. I během školního roku eviduje seznam možných zájemců o docházku do LMŠ.

LMŠ nabízí při zahájení docházky tzv. **adaptační režim** pro bezproblémový vstup dítěte do školy. V této době je přítomen s dítětem někdo z rodiny a ve spolupráci s pedagogem dochází k postupnému osamostatňování dítěte a zvykání na pobyt v LMŠ. Průběh adaptace je individuální, přizpůsobuje se dítěti.

Rozhodující kritéria pro přijetí dítěte do Lesní mateřské školy Šemíček:

- kapacita LMŠ
- děti z Dětské skupiny Čekanka (od nejstarších dětí po nejmladší, také dle frekvence docházky, kdy jsou upřednostňovány děti s celotýdenní docházkou)
- frekvence docházky (upřednostněny jsou děti s celotýdenní docházkou)
- sourozenci
- věk dítěte (upřednostněny jsou děti starší)

4.3. Individuální vzdělávání dítěte

Rodič dítěte, které bude v odůvodněných případech plnit povinnost individuálního vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy, musí tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Ředitelka mateřské školy doporučí rodiči dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti vycházející z RVP PV, ve kterých má být dítě vzděláváno.

Rodič dítěte se s dítětem dostaví k ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech. LMŠ Šemíček doporučí rodiči dítěte další postup při vzdělávání. Termín pro ověřování úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech bude vyhlášen v měsíci listopadu (včetně náhradního termínu). Rodič je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Ředitelka LMŠ Šemíček ukončí individuální vzdělávání dítěte v případě, pokud rodič dítěte nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí rodič dítěte.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1. Zaměření školy

Filozofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb.

Při sestavování vlastního vzdělávacího programu jsme vycházeli z Rámcového programu předškolního vzdělávání, ale i z polohy školy - školka v lese u koní. Nabízíme standardní péči o všechny děti naší školy se zaměřením na environmentální vzdělávání (sportovní a kulturní akce, akce pro děti a rodiče, výlety, jezdeckou přípravu). Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání jako základu veškerého přirozeného poznávání, věnujeme se též prevenci vadné výslovnosti – zařazováním jazykových chvil, rozvíjením komunikativních dovedností dětí. Veškeré snažení všech zaměstnanců směřuje k tomu, aby zde bylo dítě maximálně šťastné a spokojené. Velký důraz klademe

také na spolupráci s rodiči, kteří mají možnost v naší školce spolu s dětmi při odpoledních činnostech pobýt.

Lesní mateřská škola Šemíček se ve svém pedagogickém pojetí inspiroje konceptem lesních mateřských škol, proto děti tráví většinu času venku v přírodě za každého počasí. Příroda se svojí proměnlivostí a situace vzniklé při pobytu v ní, se tak stávají nevyčerpatelným zdrojem vzdělávací nabídky, která děti rozvíjí v jejich celistvosti.

Ve srovnání s jinými mateřskými školami je pro lesní školky typické nezatěžování dětí klasickými hračkami. Děti mají k dispozici pracovní náčiní, ale nejčastěji ke svým hrám využívají materiál, který jim nabízí sama příroda (klacíky, členitost terénu, potůček, přírodniny atd.). Tím jsou děti odkázány mnohem více sami na sebe, na vlastní schopnost tvořit, schopnost imaginace, sociální dovednosti, samostatnost, které se v takovém prostředí rozvíjejí mnohem snadněji.

V naší mateřské škole se snažíme o co nejkvalitnější vzdělávací proces s využitím veškerých vědomostí a zkušeností a především osobním přístupem připravujeme děti pro život. Důraz klademe na vztah k přírodě, pohybovou stránku a zdravý životní styl. Máme možnost vycházet z bezprostředního pozorování dětí a praktického ověřování poznatků. Stavíme na prožitcích dětí v každodenním životě. Tyto zkušenosti dětí jsou pak dále využívány i ve spolupráci s rodiči při našich školních aktivitách. Prioritou pro nás zůstává rozvoj osobnosti a samostatnosti každého dítěte a individuální přístup.

Pedagog nabízí dětem aktivity, jež mají dětem pomoci v chápání přírodních jevů, pozorování přírody a přirozeného provázání dne v přírodě. Snažíme se postupně získávat vědomosti a zkušenosti v oblasti ekologické výchovy, abychom využily umístění školy v bezprostřední blízkosti přírody. Děti tak mají možnost získávat informace, poznatky i praktické zkušenosti. Plně v naší výchovné činnosti využíváme možnosti společného pobytu dětí, koní a pejska.

Naším cílem je vytvořit takové prostředí, kde budou děti poznávat bezpečí, radosti, sebe a okolní svět se všemi jeho zákonitostmi. Učit je oceňovat krásu života, vzájemnou potřebnost, klást základy osobní zodpovědnosti za stav prostředí, ve kterém žijeme. Učit je pochopení a toleranci a to vše s ohledem na jejich věk, jejich individuální potřeby a možnosti.

Usilujeme o to, stát se dětem partnerem a společníkem na cestě k rozvoji jeho osobnosti tak, aby děti, které budou odcházet do dalšího života, byly samostatné, zdravé, sebevědomé, vybavené potřebnými poznatky a dovednostmi pro život s vědomím, že jsou součástí přírody, kterou se učí přiměřeně svým možnostem chránit, pečovat o ni a vše s ohledem na ostatní živé i neživé součásti světa. To všechno na základě zdravého tělesného rozvoje a aktivnímu vztahu k pohybu a sportu.

5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- environmentální vzdělávání - seznamovat děti s přírodou a přírodními jevy, navazovat na jejich poznatky a znalosti a tyto znalosti dětem upřesňovat a rozšiřovat
- vnímat okolní svět všemi smysly (teoretické i praktické poznávání)
- ekologie – ochrana přírody, prakticky prováděna ve svém okolí
- mravní základ u dětí – vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, pěkné vztahy mezi dětmi = vlastnosti, které by každé dítě mělo mít, aby mohlo plně přijímat všechny informace a podněty z okolního světa

Výchovný program je uzpůsoben tak, aby vyhovoval všem věkovým skupinám (dětem od 2 do 6 let). V případě potřeby (plnění těžších úkolů u starších nebo šikovnějších dětí) se třída dělí na dvě skupiny.

Podkladem pro práci s dětmi je:

- „Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání“,
- „Konkretizované očekávané výstupy RVP PV“,
- „Metodický portál RVP.CZ“ - www.rvp.cz
- „Diagnostika dítěte předškolního věku“, (J.Bednářová, V. Šmardová)
- „Činnosti venku a v přírodě v předškolním vzdělávání“, PhDr.K.Jančaříková, Ph.D., Mgr.Magdaléna Kapucínková
- „Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání“, PhDr.K.Jančaříková, Ph.D.
- „Dvouleté děti v předškolním vzdělávání“, PhDr. Jana Kropáčková, Ph.D., Mgr. Hana Splavcová
- „Lidové tradice“, D.Šottnerová
- „Korálkové činy pro skřítky“ - Liga lesní moudrosti
- klasické české pohádky - jejich dramaturgie a další práce s tématem dané pohádky
- pracovní listy a další literatura

Klíčové kompetence

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

5.3. Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání dětí je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytují, a to vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.

V pedagogickém procesu v mateřské škole používáme různých organizačních forem činnosti dětí, které umožňují dosáhnout žádaného vzdělávacího výsledku. Jejich promyšlené a účelné střídání činí život dětí pestrým a dynamickým, což odpovídá jejich fyziologickým potřebám a stadiu jejich psychického rozvoje. Hlavní formou činnosti dítěte v předškolním období je **hra**.

Hra je specifickým projevem aktivity dítěte, ovlivňovaná prostředím, v němž dítě žije a do něhož se hrou začleňuje. Hra přispívá k harmonickému formování dítěte, umožňuje dosahovat cílů všech složek vzdělávání, je prostředkem vzdělávací práce. Je rovněž metodou vzdělávací práce. Hra odpovídá svým obsahem, formou a proměnlivostí osobností malého dítěte. Dovoluje tak učitelce včlenit různé metodické postupy k dosažení vytyčeného cíle vzdělávání. Učitelka ve své práci využívá všech stadií her – od her individuálních u nejmenších dětí, přes párové (kooperativní) až po hry skupinové a rovněž využívá všech druhů her. Jsou to především tvořivé hry, které si dítě vytváří samo, námětové hry, též dramatizující a konstruktivní. Učitelky pracují rovněž s hrami s pravidly, a to jsou hry pohybové a didaktické.

V procesu vzdělávání dětí používáme různých metod – slovní, názorné a praktických činností. Výběr metody vždy závisí na didaktickém cíli.

Ke slovním metodám patří například návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další. Efektivnost těchto metod závisí na kultuře řeči učitelky a její schopnosti působit na děti intonací a tempem řeči. Slovní metody vhodně spojujeme s praktickou činností.

Do skupiny názorných metod patří především pozorování, předvádění, pokus, exkurze a vycházka. Názorné metody často spojujeme s metodami praktické činnosti, například experimentování. Tyto metody přinášejí navíc dětem citový prožitek, který usnadňuje učení. V této fázi pak zařazujeme rovněž učení metodou navození problémových situací.

Při vzdělávání dětí zachováváme rovněž obecné zásady – cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost, soustavnost a posloupnost, trvalost, individuální přístup. Pro děti předškolního věku je velmi důležité, aby byly učitelkou vedeny k určitému vzdělávacímu cíli. Učitelky dobře znají věkové a individuální zvláštnosti dětí a mají na zřeteli přiměřenost jak v oblasti tělesného, tak i rozumového rozvoje dětí.

Uplatňujeme také zásadu názornosti tak, aby děti poznávaly pokud možno všemi smysly, tudíž názorně. Poznávání umožňuje učitelka dítěti posloupně a vychází od jednoduchého ke složitějšímu. Trvalost těchto poznatků u dětí zajišťuje učitelka vhodnou motivací a působením na různé smyslové orgány.

Využíváme také **prožitkové a kooperativní učení hrou a činnosti dětí**, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.

5.4. Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními potřebami a dětí nadaných

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Pedagogičtí pracovníci se snaží o vytvoření optimálních podmínek, které vedou k rozvoji osobnosti každého dítěte. Vedou děti k učení, ke komunikaci s ostatními a pomáhají jim, aby dosáhly co největší samostatnosti. Na základě znalostí a rozvojových možností každého dítěte poskytujeme včasnou pedagogickou péči, a tím zlepšujeme jejich životní i vzdělávací šance. Individuální rozvojové možnosti dětí jsou maximálně podporovány. Veškeré činnosti jsou prováděny tak, aby všechny děti zažívaly úspěch a radost z toho, co se jim povedlo.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Pedagogičtí pracovníci volí vhodné vzdělávací metody a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními.

Podpůrná opatření I. stupně:

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP zpracovává škola samostatně. Podpůrná opatření prvního stupně navrhuje, vytváří a upravuje MŠ. Úpravy ve vzdělávání navrhují pedagogičtí pracovníci, přičemž spolupracují se zákonným zástupcem dítěte. PLPP má písemnou podobu.

Cílem těchto opatření je poskytovat takovou podporu žákům, která bude adekvátní jejich skutečným potřebám, škola zpracovává plán pedagogické podpory, který zahrnuje základní charakteristiku žáka, časový plán, organizaci výuky, odpovědné pedagogické

pracovníky a vyhodnocení. Slouží pedagogickým pracovníkům k základní identifikaci obtíží a možností dítěte a svoji strukturou vede k nastavení prvotních opatření, která podpoří další rozvoj dítěte. Neoperuje s diagnózami, ale s popisem obtíží a jejich konkrétního řešení.

Podpůrná opatření od II. do V. stupně:

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. IVP (individuální vzdělávací plán) je zpracován třídním učitelem nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. IVP je doplňován a upravován v průběhu školního roku podle vzdělávacích potřeb dítěte a ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem dítěte. IVP má písemnou podobu a je s ním obeznámen zákonný zástupce dítěte a školské poradenské zařízení.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

Při vzdělávání mimořádně nadaných dětí školní vzdělávací program zahrnuje možnost rozšíření nabídky dalších aktivit podle schopností, zájmů a nadání těchto dětí. Rozvoj a podpora nadaných dětí je zajišťována tak, aby nebyla jednostranná dle jejich nadání, ale aby zaručila pestrost a rozmanitost obvyklé vzdělávací nabídky. Vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. Za nadaného žáka se pro účely této vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. U mimořádného intelektového nadání je umožněno obohacování učiva nad rámec předmětů a vzdělávacích oblastí školního vzdělávacího programu. Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá způsobem, při kterém je stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání, aby se nadále tato nadání mohla ve škole projevit, uplatnit a dále se rozvíjet. Dále se postupuje podle podpůrných opatření od druhého stupně.

5.5. Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Organizace vzdělávání:

- máme individuálně přizpůsobený adaptační režim odpovídající jednotlivým individuálním potřebám dětí (možnost zpočátku zkráceného pobytu v MŠ po potřebnou dobu, přítomnost rodiče nebo staršího sourozence v počátcích docházky, ponechání dostatek času dítěti pro pozorování ostatních dětí a činností
- v žádném případě nenutíme dítě k zapojení se do her, činností a aktivit, pozitivně motivujeme dítě jeho oblíbenými hračkami nebo činnostmi, a další
- ponecháváme dětem dostatek času a prostoru na sebeobsahu, hygienu, stravování
- respektujeme jeho osobní prostor – stejné místo u stolu a na odpolední odpočinek, osobní schránka na svoje předměty, hračky, obrázky, výrobky.

Obsah vzdělávání:

- při činnostech s dvouletými dětmi zařazujeme nejčastěji učení nápodobou, situační učení, vlastní prožitky a především učení hrou
- konkrétní vzdělávací činnosti jsou vždy přizpůsobeny věkovým zvláštnostem, schopnostem a dovednostem dětí
- pozornost věnujeme střídání spontánních a řízených činností, přičemž řízené činnosti jsou prováděny s minimální časovou dotací, odpovídající velmi krátké době, po kterou je schopno se dvouleté dítě soustředit na jednu činnost
- velký prostor při plánování aktivit pro dvouleté děti ponecháváme volnému pohybu a také relaxaci, jak fyzické, tak psychické

Spolupráce se zákonnými zástupci dětí:

- snažíme se budovat vstřícný a důvěryhodný vztah mezi rodiči, učitelkami i dětmi
- klademe důraz na rodinné zázemí, snažíme se jej co nejlépe poznat a navázat na něj
- zveme rodiče k návštěvám v MŠ při různých akcích a příležitostech, schůzkách rodičů
- jsme připraveni poskytnout rodičům vyžádané rady a pomoc v otázkách vzdělávání jejich dítěte
- podle zájmu rodičů zprostředkujeme kontakt s odborným poradenským zařízením

5.6. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpurným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání**, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

6.1. Vzdělávací oblasti

6.1.1. *Dítě a jeho tělo*

Dílčí vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního styl

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

6.1.2. Dítě a jeho psychika

6.1.2.1. Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- chápat slovní vtip a humor sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

6.1.2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Očekávané výstupy

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

6.1.2.3. Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle

- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Očekávané výstupy

- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

6.1.3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

Očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

6.1.4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Očekávané výstupy

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

6.1.5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

6.2. Integrované bloky

Vzdělávací program je rozdělen do jednotlivých integrovaných bloků. Ty jsou dále rozpracovány do týdenních realizačních podtémat, které jsou vytvářeny dle situací, rozpoložení a potřeb dětí.

Týdenní plány navazují na integrované bloky, zahrnují řízené činnosti, nepřímo řízené činnosti i nabídku volných aktivit, které vycházejí z individuálního poznání dětí. Obsahují navrhované činnosti na konkrétní téma.

Vzdělávací program Lesní mateřské školy Šemíček je nazván:

„Rok se skřítkem Hvozdomilem a jeho kamarády“.

Rytmus roku vychází přirozeně z dění a koloběhu v přírodě a s nimi spojenými lidovými tradicemi, ze kterých vycházíme. Začleňujeme také tematické celky vycházející z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a environmentální výchovy. Během roku tedy děti absolvují řadu na sebe navazujících tematických celků sestavených z her, písniček, říkadel, pohybových aktivit, tvoření a aktivit zaměřených na poznání přírody, světa, sebe.

Hlavní cíle programu budeme naplňovat především nabídkou vhodných podnětů, aktivit a praktických činností, které vychází z reálného života. Dětem budou nabízeny skutečné předměty a náradí denní potřeby. Společně budeme při výletech a exkurzích navštěvovat a pozorovat práci lidí, život zvířat a rostlin. Vhodným pedagogickým stylem povedeme děti k chápání elementárních lidských hodnot a mezilidských vztahů.

Na cestě za poznáním nás provází kamarád skřítek Hvozdomil (lesnaté pohoří v okolí LMŠ se nazývá Hvoz, žijí zde skřítki Hvozďáci a právě Hvozdomil je náš velký kamarád). Celým rokem nás provází spolu s kamarády zajíčkem Ušáčkem, liškou Ryškou a ježkem Čmuchačkem.

Týdenní podtémata

Vzhledem k tomu, že výchovný program probíhá z větší části ve volné přírodě, zvolili jsme týdenní podtémata, která se mění nejen podle přírodních procesů, ale i podle situací, které nastanou během pobytu dětí ve škole, mění se i s ohledem na momentální věkové složení skupinky dětí. Program tedy pedagogové „šijí na míru“ podle individuálních potřeb dětí.

6.3. Charakteristika integrovaných bloků

6.3.1. Rodina a přátelé skřítky Hvozdomila

Oblasti:

- Láska, rodina a přátelství
- Vzájemné vztahy
- Pravidla společenského chování

Cíle:

- Vytvořit dětem pravidla bezpečného pobytu ve školce a okolí
- Seznámit děti s ostatními kamarády, s personálem a prostředím
- vést děti k uzavírání kompromisů a řešení konfliktů dohodou
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- Rozvíjet schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- Získávat schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Očekávané výstupy:

- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- Začlenit se mezi vrstevníky a adaptovat se na život ve školce
- Schopnost citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat – rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Posilovat prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- Chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Upevňovat základy společenského chování uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- Rozhodovat o svých činnostech
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- Naučit se vzájemné spolupráce, pomoci, komunikaci, respektu a tolerance
- Vytvářet přátelské podmínky pro spokojený pobyt dítěte v LMŠ
- Seznamovat s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- Chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat

- kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Spolupracovat s ostatními
 - Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
 - Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
 - Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
 - Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
 - Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
 - Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
 - Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

6.3.2. Skřítek Hvozdomil a jeho kamarádi poznávají zvyky a tradice

Oblasti:

- Zvyky a tradice, kultura
- Vánoce, Velikonoce, svátky, významné dny

Cíle:

- Rozvíjet řečové schopnosti a jazykové dovednosti receptivní (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivní (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- Rozvíjet komunikativní dovednosti (verbálních i neverbálních) a kultivovaný projev
- Rozvíjet paměť, pozornost, představivost, fantazii, mravní a estetické vnímání
- Seznámit děti s místem a prostředím, ve kterém žijí, a vytvářet k němu pozitivní vztah
- Vytvářet pozitivní vztahy k naší kultuře
- Seznámit se s některými zvyky, tradicemi a svátky během školního roku

Očekávané výstupy:

- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- Učit se z paměti krátké texty vědomě si je zapamatovat a vybavit (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) – sledovat a vyprávět příběh, pohádku – popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat

základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k ní
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (vše se mění, vyvíjí, proměňuje a pohybuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ

6.3.3. Skřítek Hvozdomil a Matka Příroda

Oblasti:

- Zvířata, hmyz
- Rostliny, stromy
- Ovoce a zelenina
- Ekologie
- Neživá příroda
- Vesmír

Cíle:

- Mít povědomí o přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- Chápat, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Seznamovat se s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytvářet pozitivní vztah k němu
- Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách
- Rozvíjet schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

6.3.4. Skřítek Hvozdomil učí děti zdravému životnímu stylu

Oblasti:

- Zdraví a výživa
- Lidské tělo
- Sport

Cíle:

- Rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládat pohybový aparát a tělesné funkce
- Rozvíjet a užívat všech smyslů
- Rozvíjet fyzické i psychické zdatnosti
- Osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Osvojit si poznatky a dovednosti důležité k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- Rozvíjet úctu k životu ve všech jeho formách a schopnost přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Osvojit si poznatky o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- Uvědomit si vlastní tělo a rozvíjet své smysly
- Vytvářet zdravé životní návyky a postoje jako základ zdravého životního stylu
- Rozvíjet tvořivost, estetické vnímání, citění a prožívání
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem a vytváření prosociálních postojů (sociální citlivost, tolerance, respekt)
- Rozvíjet schopnost užívat všech smyslů
- Uvědomit si vlastní osobu

Očekávané výstupy:

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- Pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji
- Rozlišit, co zdraví prospívá či škodí; mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví; vědět, jak si chránit své zdraví a kde hledat pomoc
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), být citlivé ve vztahu k živým bytostem
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat a všímat si
- Osvojovat si základní poznatky o okolním prostředí, které jsou dětem blízké, smysluplné a přínosné, zajímavé, pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů

6.3.5. Skřítek Hvozdomil zkouší různé profese

Oblasti:

- Základní profese
- Práce a povinnost, zodpovědnost
- Cestování, doprava, dopravní prostředky
- Uvedení do společnosti jiných kultur, solidarita a tolerance

Cíle:

- Osvojit si věku přiměřených praktických dovedností
- Osvojit si některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Seznámit se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- Rozvíjet základní kulturně společenské postoje, návyky a dovednosti dítěte, schopnost projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- Rozvíjet poznatky, schopnosti a dovednosti umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Chápat, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- Posilovat dětskou zvědavost, zájem a radost z poznání
- Rozvíjet pohybové schopnosti
- Vytvářet povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Seznamovat se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- Vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Vytvářet základy aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- Rozvíjet společenský i estetický vkus
- Chápat rovnost všech lidí a dětí bez rozdílu barvy pleti
- Vytvářet povědomí o důležitosti pomoci lidem v nouzi
- Vést děti k bezpečnému chování na cestách, seznamovat se základními pravidly silničního provozu
- Seznamovat děti s dopravními prostředky (jejich funkce, využití, způsob pohybu)
- Podporovat děti v samostatném slovním projevu (kam bych rád cestoval, který kout světa bych rád poznal)
- Vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení, podporovat zájem o učení
- Rozvíjet interaktivní a komunikativní dovednosti, verbálních i neverbálních
- Vést děti k souvislému mluvnímu projevu (vyprávění zážitků)

Očekávané výstupy:

- Sledovat očima zleva doprava, poznat některá písmena a číslice, popř. slova, poznat napsané své jméno
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- Vytvořit volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení; prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní činnosti
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se dítě může ve svém okolí setkat
- Dodržovat pravidla her a jiných činností
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) –
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

6.3.6. Dítě a kůň

Výchovná činnost spojená se životem koní.

Jízda na koni

Probíhá v kroku většinou bez sedla, dítě se přidržuje madel, sedí na podložce.

Tělesná oblast

Těsný kontakt se hřbetem koně doplněný specifickými pohyby nutí dítě sedět s rovnými zády. Horní část těla je zpevněná, dolní část těla uvolněná (od pasu). S ohledem na věk a možnosti dítěte probíhá i cvičení na koni doplněné básničkami - cviky s HK, DK, hlavou i trupem; polohování, otáčení. Dítě se učí poznávat a vnímat své tělo, zdokonaluje si rovnováhu. Zapojení smyslů – zrak, sluch a hmat a jejich propojení. Jízda na koni má význam i v oblasti prevence (léčebné účinky pohybu koně).

Psychická oblast

Dítě se učí soustředit se, vnímat svět z jiné perspektivy. Poznává své hranice – na co má či nemá. Jízda na koni má velmi silný vliv na emoce, poznává radost, strach, smutek, vzrušení apod. Získá zdravé sebevědomí, sebejistotu, celkově poznává samo sebe.

Sociální oblast

Při jízdě na koni se děti střídají – učí se komunikovat, domluvit se, trpělivost, altruismus.

Péče o koně

Zahrnuje čištění srsti, sedláni koně, úklid stáje. Doporučeno pro děti od 4 let.

Tělesná oblast

Při čištění a sedláni koně si dítě zdokonaluje jemnou motoriku – držení náčiní, pohyby zápěstím, zapínání řemíků. Práce s náradím při úklidu stáje má vliv zejména na hrubou motoriku. Naučí se nové pohyby, úchopy apod.

Psychická oblast

V péči o koně se dítě učí koncentraci, neustále sleduje pohyby koně. Učí se sebeovládání při dodržování pravidel chování v přítomnosti koně. Získává dobrý pocit z odvedené

„práce“, učí se být zodpovědné za koně, náčiní a také za ostatní. Učí se nová slova, nové informace ze života koní a získává nové manuální dovednosti a zkušenosti – jak přistupovat ke koni, části těla, denní režim, chování koně atd.

Sociální oblast

Učí se vzájemné kooperace, komunikace, pomoci.

Vodění koně

Doporučení pro děti od cca 4 let (s ohledem na svižnější chůzi koně)

Tělesná oblast

Vedení koně má vliv na hrubou motoriku, a také zejména na orientaci v prostoru. Kůň se vodí vždy z levé strany - učí se levá/pravá strana.

Psychická oblast

Je důležitá naprostá koncentrace, učí se být dominantní. Výrazně probíhá neverbální komunikace mezi dítětem a koněm. Opět velmi silný citový prožitek. Dítě získává sebejistotu a zdravé sebevědomí.

Sociální oblast

Děti se učí trpělivosti, nesobectví, střídání, dodržování pravidel chování, odpovědnost k sobě i k druhým.

Přítomnost koně

Řízená činnost, popřípadě vycházka za přítomnosti koně je doplněna o velmi silný prožitek, což má pozitivní dopad na psychickou stránku dítěte. Dále je zde silná motivace ke hraní her a k výtvarnému či hudebnímu projevu. Zároveň se dítě učí sebeovládání při dodržování pravidel chování v přítomnosti koně.

6.3.7. Stromy

Cílem je každý měsíc děti seznámit s novým stromem či keřem, naučit děti stromy rozeznat, pojmenovat, naučit se nové písničky, básničky, hry, výtvarné a pracovní činnosti k danému tématu. Dětem zajímavosti vypráví skřítek Vendelín, kamarád Hvozdomila, který děti provází celýškolní rok.

Vycházíme z podrobně zpracované publikace „**Rok stromů**“, autor **Vladimíra**

Ottomanská – jedná se o kompletně rozpracovaná témata, která naplňují všechny oblasti RVP.

Jednotlivá témata jsou dále rozpracována do tematických celků na daný měsíc.

7. EVALUACE

V Rámcovém vzdělávacím programu je evaluace definována jako proces vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek i výsledků předškolního vzdělávání. Smysl evaluace spočívá ve zkvalitňování činností školy.

Evaluaci provádíme v oblastech stanovených Rámcovým vzdělávacím programem a využíváme k tomu různé nástroje.

7.1. Evaluace dětí

Evaluace dětí probíhá na základě průběžného sledování dětí. Podkladem pro výchovnou činnost je i vstupní „Dotazník“ pro rodiče. Záznamy o dětech jsou zaznamenávány do záznamového archu dítěte průběžně během roku, dle potřeb. Záznamy jsou vedeny v elektronické podobě tak, aby každý z pedagogů mohl průběžně zaznamenávat postřehy a další návrhy na vzdělávání dítěte, co je momentálně řešeno, jaké jsou další závěry apod. O dětech pedagogové hovoří průběžně během týdne nebo na pedagogických poradách. Závěry jsou v případě potřeby předávány rodičům formou osobního sdělení na předem sjednané schůzce.

7.2. Evaluace pedagogů

Interní evaluace pedagogů probíhá v rámci LMŠ průběžně, po ukončení vzdělávací činnosti, na pedagogických poradách. V evaluaci pedagogů postupujeme dle Etického kodexu pedagoga lesní MŠ vypracovaného ALMŠ, na konci školního roku písemným záznamem „Sebehodnocení pedagoga“.

Pedagogové a ostatní pracovníci jsou hodnoceni průběžně, hospitace dle potřeby, většinou se pedagogové v hlavní vzdělávacích činnosti překrývají, takže mají možnost ihned práci zhodnotit, doporučit si vzájemně vhodné řešení, změny aj. Pedagogové se během práce vzájemně doplňují.

7.3. Evaluace vzdělávacího programu a školy

Rodiče jsou pravidelně informováni o uplynulých událostech ve školce a poskytují nám zpětnou vazbu při společném setkávání, brigádách, schůzkách, také prostřednictvím facebooku – fotografie z jednotlivých tematických bloků. Koncem školního roku rodiče vyplňují hodnotící anonymní dotazník. Hodnocení ŠVP probíhá na konci jeho platnosti.

Plán evaluace

Co?	Kdo?	Jak často?	Kdy?	Jak?
Hodnocení školního vzdělávacího programu a podmínek				
ŠVP PV a podmínky vzdělávání	učitelka + ředitelka	po ukončení platnosti	konec školního roku	informacemi a studiem, diskusí na pedagogické poradě, závěrečným hodnocením
Průběh vzdělávání – práce zaměstnanců				
další vzdělávání	učitelka + ředitelka	x	po ukončení kurzu	zhodnocení kurzu na pedagogické poradě, případně předání získaných poznatků
práce učitelky	ředitelka	dle potřeby	průběžně	pohovor na pedagogické poradě, případně po ukončení vzdělávacího programu
práce učitelky	učitelka + ředitelka	1x ročně	červen	evaluace a autoevaluace – vzájemné srovnání a písemné zhodnocení
práce chůvy, popř. provozních zaměstnanců	provozní zaměstnanec, chůva + ředitelka	1x ročně	červen	evaluace a autoevaluace – vzájemné srovnání a písemné zhodnocení
práce ředitelky – řízení MŠ	všichni	1x ročně	červen	evaluace a autoevaluace – vzájemné srovnání a písemné zhodnocení
Průběh vzdělávání – vzdělávací nabídka				
každodenní vzdělávací práce	učitelky	pravidelně	po ukončení	diskuse s kolegyní, případně zápis v třídní knize
tematické plány	učitelky	pravidelně	po ukončení	diskuse, případně zápis v třídní knize či v záznamu tematických plánů

akce	učitelka + ředitelka	pravidelně	po ukončení	diskuse na pedagogické poradě
vzdělávací proces a klima školy	učitelka + ředitelka	dle potřeby	x	pedagogické porady
průběh předškolního vzdělávání dítěte	učitelka + rodiče	dle potřeby	x	hovorové hodiny
Výsledky vzdělávání				
vstupní informace o dítěti, při přijetí	rodiče	1x ročně	září	vstupní dotazník
vývoj dítěte a jeho osobnosti	učitelky	průběžně	během roku dle potřeby	záznamový arch v elektronické podobě
diagnostika dítěte	učitelky	2x ročně nebo dle potřeby	říjen, květen	záznamový arch
vývoj dítěte v oblasti výtvarného a pracovního projevu	učitelky	pravidelně	x	zakládání práce dítěte
dítě – kresba a její vývoj	učitelky	2x ročně	říjen, květen	Kresba – postava, strom, oblíbená barva
spokojenost s LMS	rodiče	1x ročně	červen	anonymní dotazník

.....

Zpracovala Jana Gajdušková,
ředitelka školy